Vergelijking van verwachtingen van de patiënt en de arts omtrent arbeidsongeschiktheid

Haio: Penne Kaat , KUL
Promotor: GODDERIS Lode , KUL
Praktijkopleider: Bartholomeeusen Els , BEYEN Anne , De Sutter Lies , DELEU Marijke , JACOBS Hans , MARTENS Frank

Context: Zowel tijdens de basisopleiding geneeskunde als de master huisartsgeneeskunde wordt er veel aandacht besteed aan het bevragen van de ideeën, bezorgdheden en verwachtingen (ICE) van de patiënt tijdens een consultatie. Wij zijn ervan overtuigd dat in analogie met de ICE omtrent de pathologie ook de ICE omtrent arbeidsongeschiktheid tot een beter begrip tussen arts en patiënt kan leiden. Hierover bestaat echter weinig tot geen literatuur.

Onderzoeksvraag: In deze studie onderzoeken we of er een verschil is in verwachtingen tussen patiënten en artsen wat betreft arbeidsongeschiktheidsduur bij vijf frequente pathologieën: cystitis, musculoskeletale pijn, lage rugpijn, bovenste luchtweginfectie en gastro-enteritis. Enerzijds bekijken we het verschil in geschatte arbeidsongeschiktheidsduur, anderzijds onderzoeken we welke factoren volgens artsen en patiënten kunnen bijdragen aan deze arbeidsongeschiktheidsduur.

Methode: Voor dit onderzoek is een vragenlijst opgesteld, die bestaat uit fictieve casussen. De vragenlijsten zijn verdeeld over Vlaamse huisartsen en patiënten, dit zowel digitaal als fysiek. De vragenlijst omvat, naast enkele demografische gegevens als leeftijd en geslacht, twintig eenvoudige casussen over vijf frequente pathologieën. Per pathologie is er één standaard casus en drie aanvullende casussen. Voor de aanvullende casussen is er telkens een specifieke determinant toegevoegd of veranderd aan de standaard casus. Op basis van deze beperkte gegevens beslisten de deelnemers of de beschreven patiënt arbeidsongeschikt was en voor welke periode. De bekomen data zijn geanalyseerd met behulp van SPSS. Om de arbeidsongeschiktheidsduur die door artsen en patiënten is ingeschat te vergelijken, werd een ongepaarde t-toets uitgevoerd. Daarnaast is een gepaarde t-toets gebruikt om het effect van een specifieke determinant op de arbeidsongeschiktheidsduur te onderzoeken.

Resultaten: We stellen vast dat de verwachtingen omtrent de arbeidsongeschiktheidsduur van de ondervraagde patiënten en artsen in dezelfde lijn liggen. Slechts bij een kwart van de casussen werd een significant verschillende arbeidsongeschiktheidsduur bekomen. Wanneer er een significant verschil werd gevonden, is dit vaak eerder klein, tot maximaal één dag. Bij de casussen over cystitis en gastro-enteritis schatten de patiënten de arbeidsongeschiktheid over het algemeen langer in. Bij de casus over bovenste luchtweginfecties wordt er dan weer een langere arbeidsongeschiktheid voorzien door de ondervraagde artsen. De verschillende determinanten met betrekking tot de arbeidsongeschiktheidsduur tekenen zich duidelijk af in dit onderzoek. Bij 73 % van de determinanten is een significant verschil weerhouden ten opzichte van de standaard casus. Een hogere leeftijd leverde geen significant verschil op bij de casussen over cystitis en musculoskeletale pijn, wel werd een langere arbeidsongeschiktheid voorzien bij een oudere patiënt met gastroenteritis. Het geslacht heeft geen significant effect op de ingeschatte arbeidsongeschiktheidsduur bij bovenste luchtwegklachten. De introductie van een niet-gerelateerde comorbiditeit gaf geen significant verschil met de standaard casus bij cystitis. Subjectief en objectief meer uitgesproken klachten zorgen voor een langer ingeschatte arbeidsongeschiktheid. Bij lage rugpijn hebben zowel een hogere pijnscore als uitstralingspijn een significant effect op de arbeidsongeschiktheidsduur. Bij cystitis en bovenste luchtwegklachten bemerken we hetzelfde effect voor respectievelijk subjectief en objectief meer uitgesproken

klachten. Bij de casus over gastro-enteritis wordt een langere arbeidsongeschiktheid voorzien wanneer de beschreven patiënt koorts heeft. Het type werk komt ook naar voren als belangrijke determinant. Patiënten met fysiek zwaar werk kregen langer arbeidsongeschikt voorgeschreven bij lage rugpijn en musculoskeletale klachten. Patiënten die aan telewerk doen, kunnen het werk sneller hervatten bij een bovenste luchtweginfectie volgens de ondervraagde. 4 Moeilijke familiale omstandigheden zorgen bij de casus over musculoskeletale pijn voor een significante verlenging van de arbeidsongeschiktheid. Ten slotte heeft ook een reis in de afgelopen dagen een significant verlengend effect op de arbeidsongeschiktheid bij gastro-enteritis.

Conclusie: Dit onderzoek toont aan dat patiënten en artsen een vergelijkbare inschatting maken van de arbeidsongeschiktheidsduur, ook na de introductie van verschillende determinanten. De determinanten van ziekteduur, beschreven in voorgaand onderzoek, worden door dit onderzoek bevestigd. Zowel artsen als patiënten nemen deze factoren in overweging bij het bepalen van de arbeidsongeschiktheidsduur. Dit maakt dat patiënten een rol hebben bij het bepalen van de arbeidsongeschiktheidsduur, zij het tijdens een consult met een arts of op individuele basis. Het kennen van deze ideeën en verwachtingen omtrent arbeidsongeschiktheidsduur kan tot een beter begrip leiden tussen arts en patiënt.